

ทักษะซอฟต์แวร์สกิล (Soft Skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
ตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ
SOFT SKILLS IN THE 21st CENTURY OF SCHOOL ADMINISTRATORS
BY PERCEPTION OF TEACHERS UNDER LOCAL ADMINISTRATIVE
ORGANIZATIONS IN SAMUT PRAKAN

¹ณชญาดา ขันตินรงค์ และ ²อุไร สุทธิรัมย์

¹Nashayada Khantinarong and ²Urai Suthiyam

¹มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ประเทศไทย

¹Ramkhamhaeng University, Thailand

¹nashayada.khan@gmail.com

Received: May 24, 2024; **Revised:** June 28, 2024; **Accepted:** July 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะซอฟต์แวร์สกิล (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 241 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของโคเฮน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น .976 ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะซอฟต์แวร์สกิล (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) โดยเรียงลำดับทักษะค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการทำงานร่วมกัน/ การทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 3.97$) ด้านความสามารถของภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 3.96$) ด้านการสื่อสารและการนำเสนอ ($\bar{X} = 3.95$) และด้านการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาอย่าง

¹ นักศึกษา, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.93$) 2) ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และครูที่มีวิทยฐานะและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ทักษะซอฟต์แวร์; ศตวรรษที่ 21; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to study and compare the 21st century soft skills of school administrators based on teachers' perceptions local administrative organization, Samut Prakan. The sample group is teachers under the local administration organization, Samut Prakan province. The sample size was determined using a ready-made table of Cohen at a statistically significant level of .05 and using purposive sampling. The results of the research were as follows: 1) The soft skills in the 21st century of school administrators according to the perception of teachers under the local administration organization, Samut Prakan province, were at a large level, in descending order of average skills, including collaboration/ teamwork, leadership abilities, communication and presentation, and analytical thinking to solve problems creatively. 2) The teachers with different educational backgrounds had different opinions on the 21st century soft skills of school administrators, and teachers with different academic status and work experience. There was a statistically significant difference in opinions on the 21st century soft skills of school administrators, with a statistically significant difference in overall and individual aspects at the .05 level.

Keywords : Soft Skills; 21st Century; Administrators

บทนำ

ปัจจุบันในศตวรรษที่ 21 (พ.ศ. 2544 - 2643) มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ ประชากร สังคมเมือง ภูมิอากาศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อองค์กรต่าง ๆ ทั้งในแง่บวกและแง่ลบ รวมถึงวงการศึกษาด้วย ซึ่งในช่วงหลังวิกฤตโควิด 19 ได้เกิดสภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ธุรกิจ เทคโนโลยีการเรียนรู้ออนไลน์เติบโตอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ประชาชนบางกลุ่มเข้าไม่ถึงเทคโนโลยี

เข้าไม่ถึงข้อมูล ไม่มีทักษะดิจิทัล เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล รวมไปถึงสภาวะทางจิตใจของนักเรียน นักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความเปราะบาง และเต็มไปด้วยความเครียดวิตกกังวล เป็นต้น ซึ่งส่งผลกระทบอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ในยุคศตวรรษที่ 21 นี้ ทักษะยุคใหม่เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล ผู้บริหารโรงเรียนต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อการบริหารองค์กรและตนเอง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม เทคโนโลยีและดิจิทัล และคุณธรรมจริยธรรม (ชัยยงค์ เพาพาน, 2559) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนดำเนินงาน ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนางานต่าง ๆ ขององค์กร ให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะซอฟต์แวร์ (Soft skills) เพื่อเตรียมตัวให้พร้อมต่อสภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต และเพื่อมุ่งส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาร่วมมือกันปฏิบัติงานจนก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานภายใต้สถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จังหวัดสมุทรปราการ มีความสนใจในการศึกษาทักษะซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะซอฟต์แวร์ (Soft skills) ของผู้บริหารสถานศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพและทำให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การพัฒนาทักษะซอฟต์แวร์ (Soft skills) ยังมีผลต่อการพัฒนาการศึกษา และมีความสำคัญในการเป็นพลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของประชากรโดยรวมในระยะยาวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 628 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 241 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้ตารางสำเร็จรูปของโคเฮนและคณะ (Cohen, Manion, and Morrison, 2011) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จากนั้นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็นการศึกษาภายใต้องค์ประกอบทักษะ Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพิจารณาและสังเคราะห์องค์ประกอบได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อสารและการนำเสนอ (Communication and presentation) ด้านการทำงานร่วมกัน/ การทำงานเป็นทีม (Teamwork/ Collaboration) ด้านการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Critical thinking to solve problem initiatively skills) และด้านความสามารถของภาวะผู้นำ (Leadership competency)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบคำถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน

3.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความเห็นของครูต่อทักษะซอฟต์แวร์ (Soft skills) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การสื่อสารและการนำเสนอ 2) การทำงานร่วมกัน/ การทำงานเป็นทีม 3) การคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 4) ความสามารถของภาวะผู้นำ รวมจำนวนทั้งหมด 40 ข้อ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความเห็นของครูต่อทักษะซอฟต์แวร์สกีล (Soft skills) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะซอฟต์แวร์สกีล (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การทดสอบด้วยสถิติค่าที (t- test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison method)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาทักษะซอฟต์แวร์สกีล (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะซอฟต์แวร์สกีล (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ทักษะซอฟต์แวร์สกีล (Soft skills)	ระดับการรับรู้ของครู			ลำดับ
		$\bar{X}$	SD	ระดับ	
1	การสื่อสารและการนำเสนอ	3.95	.53	มาก	3
2	การทำงานร่วมกัน/ การทำงานเป็นทีม	3.97	.52	มาก	1
3	การคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	3.93	.52	มาก	4
4	ความสามารถของภาวะผู้นำ	3.96	.52	มาก	2
	รวม	3.95	.50	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะด้านซอฟต์แวร์สกีล (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) โดยเรียงลำดับทักษะค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการทำงานร่วมกัน/ การทำงาน

เป็นทีม ($\bar{X} = 3.97$) ด้านความสามารถของภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 3.96$) ด้านการสื่อสารและการนำเสนอ ($\bar{X} = 3.95$) และด้านการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.93$)

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะด้านซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะด้านซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	ทักษะซอฟต์แวร์ (Soft skills)	วุฒิการศึกษา					
		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		<i>t</i>	<i>p</i>
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.		
1	การสื่อสารและการนำเสนอ	3.95	.52	4.00	.44	-.825	.411
2	การทำงานร่วมกัน/ การทำงานเป็นทีม	3.94	.54	4.02	.40	-1.145	.255
3	การคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์	3.91	.55	4.02	.40	-1.543	.125
4	ความสามารถของภาวะผู้นำ	3.94	.54	4.03	.45	-1.148	.252
	รวม	3.93	.52	4.02	.39	-1.282	.202

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะด้านซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะด้านซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามวิทยฐานะ โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ทักษะซอฟต์แวร์ (Soft skills)	วิทยฐานะ					
		มีวิทยฐานะ		ไม่มีวิทยฐานะ		<i>t</i>	<i>p</i>
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1	การสื่อสารและการนำเสนอ	3.85	.49	4.12	.52	-3.829	.000*
2	การทำงานร่วมกัน/ การทำงานเป็น ทีม	3.86	.50	4.13	.49	-3.797	.000*

ด้านที่	ทักษะซอฟต์แวร์ (Soft skills)	วิทยฐานะ					
		มีวิทยฐานะ		ไม่มีวิทยฐานะ		t	p
		$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
3	การคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	3.83	.47	4.11	.54	-3.979	.000*
4	ความสามารถของภาวะผู้นำ	3.87	.50	4.11	.51	-3.312	.001*
	รวม	3.85	.47	4.12	.50	-3.893	.000*

*p < .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะด้านซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบทักษะด้านซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ทักษะซอฟต์แวร์ (Soft skills)	ประสบการณ์การทำงาน							
		น้อยกว่า 5 ปี		ระหว่าง 5 - 10 ปี		มากกว่า 10 ปีขึ้นไป		F	p
		$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1	การสื่อสารและการนำเสนอ	4.22	.30	3.88	.54	3.85	.56	9.579	.000*
2	การทำงานร่วมกัน/การทำงานเป็นทีม	4.20	.36	3.89	.54	3.89	.53	7.936	.000*
3	การคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	4.20	.29	3.85	.56	3.86	.53	9.411	.000*
4	ความสามารถของภาวะผู้นำ	4.22	.26	3.89	.56	3.87	.56	8.987	.000*
	รวม	4.21	.26	3.88	.53	3.87	.52	9.771	.000*

*p < .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะด้านซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ รายด้านทุกด้านและภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบทักษะด้านซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม เป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{x}$	น้อยกว่า 5 ปี	ระหว่าง 5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
		4.21	3.88	3.87
น้อยกว่า 5 ปี	4.21		0.333*	0.343*
ระหว่าง 5 – 10 ปี	3.88			0.010
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	3.87			

*p < .05

จากตารางที่ 5 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะด้านซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ต่างกัน โดยภาพรวม พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อทักษะด้านซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาทักษะด้านซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ทักษะด้านการทำงานร่วมกัน/การทำงานเป็นทีม (Teamwork/ Collaboration) ทักษะด้านความสามารถของภาวะผู้นำ (Leadership competency) ทักษะด้านการสื่อสารและการนำเสนอ (Communication and presentation) และทักษะด้านการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Critical thinking to solve problem initiatively skills) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการให้ความสำคัญกับการบริหารสถานศึกษาตามเป้าหมายการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาท้องถิ่นและมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2566) ทักษะซอฟต์แวร์สกิล (Soft skills) อันประกอบไปด้วยทักษะทางสังคม ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการทำงานเป็นทีม รวมทั้งทักษะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเอง เช่น ทักษะด้านการสื่อสารและการนำเสนอ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์เพื่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และทักษะความสามารถของภาวะผู้นำ เป็นต้น ดังนั้นทักษะซอฟต์แวร์สกิล (Soft skills) จึงถือเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญที่ส่งเสริมให้คนทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและยังสามารถบริหารงานได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของ Goleman (1998) กล่าวว่า ผู้นำที่ยิ่งใหญ่จะประสบความสำเร็จได้ ไม่ใช่ผู้นำที่มีเพียงแต่ IQ หรือทักษะทางเทคนิคเท่านั้น แต่ยังต้องมีความฉลาดทางอารมณ์ที่เป็นส่วนช่วยให้ผู้นำประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งแนวคิดของคณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ราชบัณฑิตยสถาน (2557) ที่ให้ไว้ว่า การมีทักษะซอฟต์แวร์สกิล (Soft skills) หรือจรรยาวัตรอย่างสมดุลครบถ้วน จะสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างราบรื่น อีกทั้งสังคมจะได้ผู้บริหารที่มีความสามารถทำงานได้ดีและทำงานได้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งยังส่งผลให้ครูและบุคลากรเป็นครูที่ดีเป็นแบบอย่างที่ดีอีกด้วย สอดคล้องกับนิโบล เบิกบาน, สุวดี อุปินใจ, และ ไพโรภ รัตนชูวงศ์ (2564) ศึกษาแนวทางการพัฒนา Soft Skills สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาระยะเริ่มประจำการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมมีผลการประเมินมากที่สุดอยู่ในระดับดีเยี่ยม และยังสอดคล้องกับอภิชาติ ดุ้ยเกียง, สุวดี อุปินใจ, และ สมเกียรติ ตุ่นแก้ว (2564) ศึกษาแนวทางในการพัฒนา Soft Skills สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาระยะเริ่มประจำการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 โดยภาพรวม มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะด้านซอฟต์แวร์สกิล (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า

2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อทักษะด้านซอฟต์แวร์สกิล (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารด้วยวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล แน่วแน่และมั่นคงในการมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ไปในทางที่ดี มีการปฏิบัติตามแบบแผน มีศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานพัฒนาตนเองได้และมีการเรียนรู้

อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความพร้อมให้กับตนเองและองค์กรของตนที่ต้องรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วตลอดเวลา และทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน สอดคล้องกับต้นแก้ว ดามัง (2565) ศึกษาการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ผลการวิจัยพบว่าไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับณัฐกร วรรณวัฒน์ และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2564) ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ 71 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าไม่แตกต่างกันเช่นกัน

2.2 ครูที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีการรับรู้ต่อทักษะด้านซอฟต์แวร์สกิล (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะครูที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีการรับรู้และมีความเข้าใจในบริบทของผู้บริหารในเรื่องการบริหารงานต่างกัน จึงอาจเป็นสาเหตุทำให้ครูที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน สอดคล้องกับนิตยาพร ธรรมวงศ์, พงษ์ศักดิ์ ทองพันชั่ง, อุดมพันธุ์ พิชญ์ประเสริฐ และ พิมล วิเศษสังข์ (2564) ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผลการวิจัยพบว่าครูที่มีตำแหน่งต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีการรับรู้ต่อทักษะด้านซอฟต์แวร์สกิล (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อทักษะด้านซอฟต์แวร์สกิล (Soft skills) ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นหรือมีการรับรู้ในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันออกไป โดยครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่าจะมองเห็นทักษะซอฟต์แวร์สกิล (Soft skills) ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์มากกว่า เพราะครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่าจะต้องมีการปรับตัวที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงด้านสารสนเทศ การสื่อสาร นวัตกรรม สังคมและวัฒนธรรม และครูที่มีประสบการณ์น้อยแต่อยู่ในช่วงวัยที่สามารถศึกษาทำความเข้าใจได้ง่ายกว่าครู

ที่มีประสบการณ์มากกว่า สอดคล้องกับสุขุมาล เจริญรัมย์ และ กัลย์มน อินทุสุต (2565) ศึกษาทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลไปใช้ในการบริหารงานหรือเป็นแนวทางในการวางแผนในการพัฒนาทักษะซอฟต์แวร์ (Soft skills) ในด้านต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครูมีการรับรู้ในเรื่องความสามารถในการเลือกใช้วิธีการสื่อสารได้อย่างถูกต้องกับบุคคลและสถานการณ์น้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างถูกต้องทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้อง ด้านการทำงานร่วมกัน/ การทำงานเป็นทีม พบว่า ครูมีการรับรู้ในเรื่องการตรวจสอบ ติดตามการทำงานของทีมงานน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีแนวทางในการตรวจสอบ ติดตามการทำงานของทีมงานอย่างสม่ำเสมอและโปร่งใส โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีการติดตาม ช่วยเหลือคนในทีมให้ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเท่าเทียมในทุกระดับ ไม่แบ่งแยกการติดตามเพียงแคบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ดังนั้น ผู้บริหารควรตระหนักเห็นความสำคัญของการสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ผู้ร่วมงานหรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้ข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้อง มีความคิดไตร่ตรอง มองปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างรอบด้าน รวมทั้งหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้นๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการใดๆ ได้อย่างราบรื่น

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (2566-2570)*. กรุงเทพฯ:

กระทรวงมหาดไทย.

คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ราชบัณฑิตยสถาน. (2557). *ทักษะ*.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. สืบค้น 15 กันยายน 2566, จาก <http://legacy.orst.go.th/>

ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). *ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21*. วารสารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, 10(1), 334-349.

- ณัฐกร วรณวัฒน์ และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(2), 126-139.
- ต้นแก้ว ดามัง. (2565). การวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะด้าน *Soft Skills* ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- นิตยาพร ธรรมวงศ์, พงษ์ศักดิ์ ทองพันชั่ง, อุดมพันธุ์ พิชญ์ประเสริฐ และ พิมล วิเศษสังข์. (2564). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ*, 17(2), 31-41.
- นิโลบล เบิกบาน, สุวดี อุปินใจ, และ ไพโรภ รัตนชูวงศ์. (2564). แนวทางการพัฒนา Soft Skills สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาระยะเริ่มประจำการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 3. *วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 6(3), 131-154.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สุขุมล เจริญรัมย์ และ กัลป์ยมน อินทุสุต. (2565). ทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(8), 474-487.
- อภิชาติ ตัญเกียง, สุวดี อุปินใจ, และ สมเกียรติ ตุ่นแก้ว. (2564). แนวทางในการพัฒนา Soft Skills สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาระยะเริ่มประจำการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. *วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 6(2), 1-24.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2011). *Research Methods in Education*. (7th ed). New York: Morrison.
- Goleman, D. (1998). What Makes a Leader?. *Harvard Business Review*, 76, 93-102.